በርግጥ መጽሐፍ ቅዱስ ስለ "መቀባት" ምን ያስተምራል?

ከተስፋዬ ሮበሌ
ወርኀ ነሐሴ 2000 ዓ.ም

መግቢያ

በዘመናችን ሰዎች በተሳሳተ መንገድ ከተረዷቸው የመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርቶች መኻል አንዱ ስለ ቅባት ወይም ስለ መቀባት ያለው ትምህርት ነው። በለስ ሲቀናን "ጌታ እኮ" ነው በማለትና ክብርን ለስኬቱ ጌታ ከመስጠት ፈንታ፣ "ቅባቱ ነው" የሚለው አባባልና አስተሳሰብ የጡንቻ ማሳያ ዐይነት ቢጤ ከሆነ ውሎ ዐድሮአል። ቅባት ማለት ምን ማለት ነው? በእርግጥ መጽሐፍ ቅዱስ ቅባት ዕያደገ ይሄዳል ይላልን (በአገልግሎት እያደን ስንሄድ ወይም አጠንክረን በጸለይንና በጾምን ቀኑጥር)? የተለያዩ ዐይነት ቅባቶችስ አሉን (ወርቃማ፣ ብርማ ወዘተ)? ቅባት ከአንዱ ሰው ወደ ሌላው ሰው ይተላለፋልን (አብዛኛውን ጊዜ ከአንጋፋ አገልጋዮች ወደ ተተኪ አገልጋዮች)? ቅባት በዐይነት ብቻ ሳይሆን በመጠንስ ይበዛልን ("ዕጥፍ ቅባት" የሚባል ነገር አለን)? በዚህ አጭር ጽሑፍ በዘመናችን ያለው የመቀባት ወይም የቅባት ትምህርት ከቃለ እግዚአብሔር አንጻር እንዴት ይታያል የሚለውን ጉዳይ በአጭር እንቃኛለን።

I. ብሉይ ኪዳን

በብሉይ ኪዳን አንድ ሰው "ተቀባ" (በዕብራይስጥ "ማሻሽ") ሲባል፣ ከሚከተሉት ትርጉሞች ውስጥ አንዱን ትርጉም ይወክላል፣

1. ለተለየ ዐላማ ወይም ተግባር ተሾመ (መዝሙር 105÷15፤ ኢሳይያስ 4÷51)። ይህ መንፈስ ቅዱስን መቀበልንና ለእግዚአብሔር ለአገልግሎት ብዙ መሆንን ያካትታል (1ሳሙኤል 10÷1:9፤ 16÷13)።
2. የእግዚአብሔርን ሞገስ ማግኘት (መዝሙር 23÷5፤ 92÷10)።
3. የእግዚአብሔር ሥልጣን በተቀባው ሰው ላይ ሆነ ማለት ነው (2ነገሥት 9÷11-13)።

በአጠቃላይ በብሉይ ኪዳን አንድ ሰው ተቀባ ሲባል ተመረጠ፣ ተሾመ፣ ተለየ (ተቀደሰ) እንዲሁም ለተጠራበት/ለተሾመበት ሥራ ብቃትን/ክህሎትን አገኘ ማለት ነው።

II. ሐዲስ ኪዳን

በአዲስ ኪዳን ግሪክ "ክርዮ" እና "ካሪዝማ" የሚሉት ቃላት "ማሻሽ" የሚለውን የዕብራይስጥ ቃል ተክተው እናገኛቸዋለን። እንደ ብሉይ ኪዳኑ ሁሉ በአዲስ ኪዳንም "መቀባት" ("ክርዮ" እና "ካሪዝማ") የሚሉት ቃላት የተለያየ ትርጉም ወክለው ጥቅም ላይ ውለዋል።

1. **ሰውነትን ለማስዋብ ወይም ለመከባከብ ሲባል ሰዎች አካላቸውን የሚቀቡት ቅባት** (ማቴዎስ 6÷17)::
2. **ለእንግዳ ክብር ለማሳየት** (ማቴዎስ 26÷7፤ ሉቃስ 7÷38)::
3. **አስክሬንን** (ማርቆስ 14÷8)::
4. **ድውያን ይፈወሱ ዘንድ ጸሎት ለማድረስ** (ያዕቆብ 5÷14)::
5. **መንፈስ ቅዱስ አንድ ሰው ላይ እንዳደረ/እንደ ኖረ ለማሳየት** (1ዮሐንስ 2÷20)::
6. **ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስን ለማሳየት** (ሉቃስ 4÷18፤ ሐዋርያት ሥራ 4÷26:27፤ 10÷38፤ ዕብራውያን 1÷9፤ 2ቆሮንቶስ 1÷21):: **ጌታ የተቀባው በእግዚአብሔር አብ ነው** (ሐዋርያት ሥራ 10÷38፤ ሉቃስ 4÷17-19)::
7. **አማኞች ሁሉ የተቀቡትን መንፈስ ቅዱስ ለማመልከት** (1ዮሐንስ 2÷20:27)::

በሐዲስ ኪዳን ቅባቱ መንፈስ ቅዱስን የሚያመለክት ሲሆን፣ መቀባት ደግሞ ለእግዚአብሔር መለየታቸውንና መንፈስ ቅዱስ እንደሚያድርባቸው ለማመልከት ነው::

III. የተሳሳተ ግንዛቤ

በብሉይ ኪዳን የተወሰኑ አገልጋዮች ለተለየ አገልግሎት ሲለዩና ሲቀቡ እንመለከታለን:: በዘመነ ሐዲስ ግን ሕዝበ ክርስቲያን ሁሉ እንደ ተቀባ የሐዲስ ኪዳን መጻሕፍት በግልጽ ያስተምራሉ (1ዮሐንስ 2÷20:27):: **"እገሌ የተቀባ ዘማሪ/አገልጋይ ነው" የሚለው አነጋገር፣ ክርስቲያን ሁሉ የተቀባ እስከ ሆነ ድረስና ክርስቲያን ሆኖ ያልተቀባ እስከ ሌለ ድረስ፣ አነጋገሩ መጽሐፍ ቅዱሳዊ አይደለም:: እንዲያውም እከሌ ተቀብቶአል ወይም አልተቀባም ከሚለው አነጋገር ውጪ፣ የተወሰነ የሰውነት ክፍል የሚቀባ ይመስል፣ "የእከሊት ድምፅ የተቀባ ነው"፤ "የተቀባ ስብከት ነው"፤ "የተቀባ ትምህርት ነው" ወዘተ የሚሉትም አነጋገሮች ለመጽሐፍ ቅዱስ ባዕድ ናቸው:: ቅባት እንደ ጸጋ ስጦታ የሚለያይ አይደለም:: መጽሐፍ ቅዱስ ልዩ ልዩ የጸጋ ስጦታዎች እንዳሉ ቢያስተምርም ልዩ ልዩ መቀባቶች/ቅባቶች አሉ ግን አይልም:: አማኞች ሁሉ የተቀቡት ቅባት አንድ ዐይነት ቅባት ነው እንዲሁም በአንድ መጠን:: መቀባታቸው ደግሞ የመንፈስ ቅዱስ ማደሪያና የንጉሥ ካህን መሆናቸውን የሚገልጽ ነው:: መንፈስ ቅዱስ በውሃ** (ዮሐንስ 7÷37-39)፣ **በእሳት** (ሐዋርያት ሥራ 2÷2)፣ **በርግብ** (ማቴዎስ 3÷16)፣ **ወዘተ እንደ ተመሰለ ሁሉ መንፈስ ቅዱስ በቅባት መመሰሉ እንዲያው ዝም ብሎ ዐይነት ቅባት ነው እንደንል የሚያሰኝን አይደለም:: ይልቁንም ባሕርይውንና አገልግሎቱን የሚያመለክት እንጂ:: "የተቀባ"** (The Anointed One) **የሚለውም ሙያዊ ቃል በተጸውዖ ስምነት የሚያገለግለው ለክርስቶስ ኢየሱስ ብቻ ነው** (ሉቃስ 2÷26)::

IV. የተለያዩ ዐይነት ቅባቶች አሉን?

መጽሐፍ ቅዱስ አንድ ቅባት እንጂ፣ የተለያዩ ዐይነት ቅባቶች እንዳሉ አያስተምርም:: በቅባት የተመሰለውም መንፈስ ቅዱስ አንድ ነው:: መጽሐፍ ቅዱስ ለዩ ልዩ አገልግሎት (1ቆሮንቶስ 12÷5)፣ **ልዩ ልዩ አሠራር** (1ቆሮንቶስ 12÷6)፣ **ልዩ ልዩ ስጦታ አለ** (1ቆሮንቶስ 12÷4) **ይላል እንጂ፣ የተለያዩ ዐይነት ቅባቶች አሉ አይልም—**

ወርቃማ፣ ብርማ ወዘተ:: የተቀባነው ከሌሎች ስለተሻልን፣ የተሻለ ዕውቀት፣ ብርታት ወዘተ ስላለን ሳይሆን፣ የእግዚአብሔር ልጆች ስለሆንን ብቻ ነው::

፮. ቅባት ደረጃ አለውን?

ቅባት ደረጃ አለው የሚለውን ትምህርት የሚያስተምሩ ሰዎች ለዚህ ትምህርታቸው አንደ ማስደገፊያ አድርገው የሚያቀርቡት የዳዊትን ታሪክ ነው:: እግዚአብሔር አምላክ ዳዊትን በመጀመሪያ የቀባው በቤተ ልሔም በቤተሰቡ ፊት በነቢዩ ሳሙኤል አማካይነት ነበር (1ሳሙኤል 16÷12-13):: ለሁለተኛ ጊዜ በይሁዳ ሰዎች ላይ ይነግሥ ዘንድ ዳግም ቀቡት (2ሳሙኤል 2÷4-7):: ዳዊት በይሁዳ ሰዎች ላይ ንጉሥ ይሆን ዘንድ የተቀባው በእግዚአብሔር ትእዛዝ እንዲሁም በነቢይ ወይም በካህን አማካይነት አይደለም (2ሳሙኤል 2÷7):: በሁለተኛ ሳሙኤል 5÷3 ዳዊት ዳዊት ከእስራኤል ሽማግሌዎች ጋር ቃል ዲዳን ሲያደርግ በመላው እስራኤል ላይ ንጉሥ ይሆን ዘንድ የእስራኤል ተወካይ የሆኑት ሽማግሌዎች ሲቀቡት እንመለከታለን:: እንደ ሁለተኛው ጊዜ ሁሉ በዚህም ጊዜ እግዚአብሔር እንዲቀቡት ሲያዝ እንዲሁም ተዋቂ ካህን ወይም ነቢይ ሲቀባው አንመለከትም::

ከእነዚህ ምንባባ በግልጥ የምንመለከተው እውነት ዳዊት፣ በእግዚአብሔር ትእዛዝ፣ በዕውቅ የእግዚአብሔር ነቢይ ለንጉሥነት የተቀባው አንድ ጊዜ ብቻ ነው (1ሳሙኤል 16÷12-13):: መጀመሪያ ከተቀባበት ጊዜ በኋላ፣ እግዚአብሔር እየደጋገመ ለንጉሥነት ሲቀባው አንመለከትም:: 2ሳሙኤል 2÷4-7 ላይ የምናነበው በጓዳ በቤተሰቦቹ ፊት የተቀባው ዳዊት በይሁዳ ሰዎች ላይ ንጉሥ ይሆን ዘንደ የተቀባው ንግሥናውን ይፋ ለማድረግ ብቻ ነው:: 2ሳሙኤል 5÷3 ላይ በእስራኤል ሽማግሌዎች የተካሄደው መቀባት በመላው እስራኤል ላይ ንጉሥ መሆኑን የሚገልጽ ሥርዐት ነው:: ስለዚህ የዳዊት ታሪክ፣ "መቀባት ደረጃ አለው" ለሚለው ትምህርት መጭራሽ መሠረት ሊሆን አይችልም::

አንድ አማኝ መንፈስ ቅዱስ በውስጡ ማደር በሚጀምርበት ቀን ተቀብቶአል:: ስለዚህ ቅባት ደረጃ በደረጃ የምንቀበልበት የልምምድ ሂደት የለም (ሮሜ 8÷9፤ 2ቆሮንቶስ 1÷22-23)::

፯. ቅባት ይተላለፋልን?

ቅባት እጅ በመጫን፣ የተቀባ ሰው በቆመበት ቦታ በመቆም፣ የተቀባ ሰው የጸለየበትን ጨርቅ በመንካት ወይም ዘይት በመቀባት ወዘተ ይተላለፋል የሚለው ትምህርት ከቃለ እግዚአብሔር የተቀዳ አይደለም:: መጽሐፍ ቅዱስ፣ "ሞላባቸው"፣ "ወረደባቸው" ወዘት ይላል እንጂ ትላለፈባቸው አይልም:: ቅባት ይተላለፋል የሚሉ ሰዎች ለዚህ ትምህርታቸው እንደ ማስደገፊያ አድርገው የሚጠቅሱት ጥቅስ ዘኍልቁ ምዕራፍ 11 ነው:: ክፍሉ ቅባት ከአንድ ሰው ወደ ሌላ ሰው ይተላለፋል የሚል እንዳችም ትምህርት የለውም (በመሠረቱ በክፍሉ ላይ መንፈስ ቅዱስ እንጂ ቅባት የሚልም ቃል አልተጠቀሰም):: ከሙሴ ወስዶ ለሰባዎቹ የሰጠው ራሱ እግዚአብሔር እንጂ፣ ሙሴ እጁን

ስለጫነባቸው፣ ሙሴ በቆመበት ስፍራ ስለቆመ፣ ሙሴ የጸለየበትን ጨርቅ በእምነት ስለነኩ ወይም በሌላ መንገድ አይደለም። መንፈስ ቅዱስን ለሰዎች መስጠት የሚችለው ልዑል እግዚአብሔር ብቻ ነው። እግዚአብሔር ቅባትን ለማስተላለፍ ከላይ የተጠቀሰናቸውን መንገዶች ሲጠቀም በፍጹም አናይም። በዚህ ምዕራፍ በቁጥር 26-30 ላይ በኤልዳድና በሞዳድ ላይ፣ "መንፈስ ወረደባቸው" ይላል። ይህም የመንፈስ ቅዱስ ሰጪ ልዑል እግዚአብሔር እንደ ሆነ (የሚወርድ እንደ ሆነ) የሚገልጽ እንጂ፣ የሚተላለፍ እንዳልሆነ ይገልጻል። መንፈስ ቅዱስ አይቄነጠርም፣ አይበዛምም። አንዱ አንደ ነዳጅ ማጠራቀሚያ ዲፖ ሆኖ ከእርሱ እየተቄነጠረ ለሌላው ሰው አይደሰጥም። መንፈስ ቅዱስ ጌታን ባመነ ሰው ሁሉ ውስጥ ያደራል።

፯ሀ. ሁስተ ዕጥፍ ቅባት አልን?

ሁለት ዕጥፍ ቅባት አለ ለሚለው ትምህርት መሠረት ተደርጎ የሚቀርበው የኤልያስንና የኤልሳዕን ታሪክ ነው (2ነገሥት 2)። አስከራሚው ጉዳይ ይህም ክፍል ስለ መቀባት የሚናገረው አንዳችም ነገር ያለመኖሩ ነው። በክፍሉ ውስጥ፣ "ሁለት ዕጥፍ" የሚለው ቃል በብሉይ ኪዳን የበኩር ልጅ የአባቱን ዕጥፍ ንብረት ይወስድ እንደ ነበር የሚገልጽ ነው (ዘዳግም 21÷15-17)። ኤልሳዕ የኤልያስን ዕጥፍ መንፈስ መፈለጉ፣ ኤልያስን በመተካት የነቢያት መሪ ለመሆን መፈለጉን ያሳያል። ኤልሳዕ፣ "ሁለት ዕጥፍ መንፈስ" የሚለው አባባሉ፣ የኤልያስን ቦታ ለመተካት ያለውን መሻት የሚያሳይ እንጂ፣ "ስለ ሁለትዕጥፍ ቅባት" የሚናገር አይደለም።

፯ሀሀ. ማጠቃለያ

በዐሥራ ስድስተኛው መቶ ክፍለ ዘመን የተነሡት የፕሮቴስታንት የተሐድሶ መሪዎች አጥብቀው ከተቃወሟቸው ትምህርቶች መካከል፣ አማኞች ወደ እግዚአብሔር መቅረብ ያለባቸው በካህን በኩል ነው የሚለውን ትምህርት ነበር። ክርስቶስ የቀደደውን/የተረተረውን መጋረጃ መስፋ የለብንም የሚል ነበር። እያንዳንዱ አማኝ የንጉሥ ካህን ነው፤ ስለዚህም ያለማንም ጣልቃ ገብነት ከአምላኩ ጋር በፈለገው ጊዜና በየትኛውም ቦታ መገናኘት ይችላል።

ዛሬ ይህ የእኛ እንበልጣለን/እንሻላለን ትምህርት መልኩን ቀይሮ በተሐድሶአውያን ቤተ ክርስቲያን ውስጥ መታየቱ የሚያስገርም ነው። "ዕጥፍ ቅባት አለኝ"፣ "ቅባት ከእኔ ወደ ሌሎች ይተላለፋል"፣ "ልዩ በሆነው ወርቃማ ቅባት ተቀብቻለሁ"፣ "የእኔ ቅባት ደረጃው ከሌላው ሰው ቅባት ይለያል" ወዘተ የሚለው አመለካከትና አነጋገር በአማኞች መካከል የተቀባና ያልተቀባ፣ ዕጥፍ ቅባት ያለውና ዕጥፍ ቅባት የሌለው፣ ወርቃማ ቅባት ያለውና ብርማ ቅባት ያለው፣ ወዘተ የሚል ልዩነት የሚያመጣ አንዱን ክርስቲያን ከፍ ሌላውን ክርስቲያን ደግሞ ዝቅ የሚያደርግ ትምህርት ነው። ሁላችንም በእግዚአብሔር ጸጋ በልጁ በኢየሱስ ክርስቶስ ቤዛዊ ሥራ እንዲሁም በመንፈስ ቅዱስ ርዳታ የአምላክ የጸጋ ልጆች እንድንሆን የተጠራን ነገር ግን በጎጠኢት የወደቅን የእግዚአብሔር ልጆች መሆናችን መቼም ሊጠፋብን አይገባም። የሆነውን ሁሉ መሆን የቻልነው በእግዚአብሔር ቸርነት ብቻ ነው። ይህን የተሳሳተ ትምህርት በኢትዮጵያ

ቤተ ክርስቲያን ውስጥ የዘሩት ስመ ጥር የሚባሉት ሰባኪያኖቻችንና መጋብያኖቻችን መሆናቸው ግልጽ ነው። እኛም የነገሩን ሥረ መሠረት በወጉ ሳንመረምር በእልልታና በሆታ ተቀብለነው እንገኛለን።

እንደ ቅዱሳት መጻሕፍት ትምህርት ኢየሱስ ክርስቶስን አንደ ግል አዳኙ አድርጎ የተቀበለ ማንኛውም ክርስቲያን ተቀብቶአል። ለመቀባታችን ምክንያቱ ጠንካራ የጸሎት ሰው፣ የቤተ ክርስቲያን መሪ ወይም ሌላው ነገራችን አይደለም። እግዚአብሔር የቀባን ልጆቹ ስለሆንን ብቻ ነው። ቅባት እግዚአበሔር በቸርነቱ የሚሰጠን እንጂ፣ ከግለሰቦች የምንቀበለው ነገር አይደለም።

“በክርስቶስም ከእናንተ ጋር የሚያጸናንና የቀባን እግዚአብሔር ነው፤ ደግሞም ያተመን የመንፈሱንም መያዣ በልባችን የሰጠን እርሱ ነው” (2ቆሮንቶስ 1÷21-22)። “እናንተስ ከእርሱ የተቀበላችሁት ቅባት በእናንተ ይኖራል” (1ዮሐንስ 2÷27)። “እናንተም ከቅዱስ ቅባት ተቀብላችኋል፤ ሁሉንም ታውቃላችሁ” (1ዮሐንስ 2÷20)።